

Nämnden Svenska rum 18.01.2024 § 3

§ 3

Utlåtande om motion om en modell för stöd för övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet

Beredning och upplysningar:
Kilpeläinen Anna
Westerlund Mia
Loisa-Turunen Miia
Turpeinen Jaakko
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på en motion av ledamot Noora Koponen och 23 andra ledamöter 11.9.2023 om en modell för stöd av övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Fullmäktigemotion

Noora Koponen och 23 andra ledamöter lämnade 11.9.2023 in en motion där de föreslår att Esbo stad utarbetar en modell för stöd för övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet för att trygga en smidig lärostig.

I motionen konstateras att det alltid är kritiskt och avgörande när ett barn eller en ung person övergår från ett skolstadium till ett annat. I övergångsskedet är det viktigt att se till att de väsentliga individuella uppgifterna överförs med den unga och att samarbetet mellan de olika skolstadierna är möjligt vid behov både före övergången och efter att den unga övergått till det nya skolstadiet. I motionen konstateras också att ett säkert, smidigt och fungerande övergångsskede är synnerligen viktigt för unga som får intensifierat, särskilt eller krävande särskilt stöd. Enligt motionen har Esbo stad för närvarande ingen modell för ett tillräckligt starkt stöd vid övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet, oberoende av vem som genomför övergångsskedet vid sidan av eleven.

Beredning

Motionen stöder Esbo stads vision om att vara en ansvarsfull och human föregångare, där det är bra för alla att lära. Motionen stöder också Esbo stads vision om att vara invånar- och kundorienterat – i Esbo är det viktigt att vardagen löper smidigt. Ett av fullmäktigeperiodens mål är att Esbo är en ledande stad inom lärande

och bildning. För sektorn för fostran och lärande innebär detta bland annat att man bygger upp en jämlik och enhetlig inlärningsväg från småbarnspedagogik ända till andra stadiet.

Utlåtandet har beretts i samarbete inom sektorn för fostran och lärande av finsk grundläggande utbildning, resultatenheten Svenska bildningstjänster, resultatenheten för finsk utbildning på andra stadiet och ungdomstjänster samt sektorstabens serviceområde förvaltning och utveckling.

Esbo ungdomsfullmäktige hördes om ärendet 24.10.2023.

Ungdomsfullmäktige uppger att det förhåller sig skeptiskt till motionen, men tackar ändå dem som skrivit motionen för att motionen tar upp hur de unga i Esbo mår. Ungdomsfullmäktige anser att det under övergången mellan grundskolan och andra stadiet finns ett tillräckligt bra och omfattande stödnätverk för unga till exempel med hjälp av studiehandledare.

Utlåtandet behandlas av nämnden för fostran och lärande 17.1.2024 och av nämnden Svenska rum 18.1.2024.

Esbo stads verksamhetsmodell

Vid övergången mellan grundläggande utbildning och andra stadiet får eleverna i Esbo stöd enligt lagstiftningen och riktlinjerna i läroplanen för grundläggande utbildning. Dessa definierar bland annat vilka uppgifter som kan överföras med den unga från grundläggande utbildning till andra stadiet och vilka skyldigheter och begränsningar utbildningsanordnarna som "sänder" och "tar emot" den unga har.

Stödet för övergången mellan grundläggande utbildning och andra stadiet börjar under de sista åren inom grundläggande utbildning. Enligt läropliktslagen och grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (104/011/2014) är anordnaren av grundläggande utbildning skyldig att styra och övervaka den ungas ansökan till utbildning efter den grundläggande utbildningen när utbildningen avslutas, i synnerhet under den sista årskursen av den grundläggande utbildningen och under gemensam ansökan. Om en elev behöver stöd för att söka till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen, har eleven utöver elevhandledning rätt att få intensifierad personlig elevhandledning enligt sina behov i årskurserna 8 och 9 (11 a § i lagen om grundläggande utbildning). Som en del av handledningen med den läropliktige och hans vårdnadshavare bedöms vilken utbildning som är lämpligast för den unga med beaktande av eventuella behov av särskilt stöd.

Under de sista åren av den grundläggande utbildningen stärker handledningen elevernas handlingskraft och initiativförmåga i beslutsfattandet om sina utbildnings- och karriärval i enlighet med grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Med hjälp av elevhandledning får eleverna information och möjligheter att bekanta sig med utbildnings- och studiealternativ efter grundskolan i samarbete med den mottagande läroanstalten och vårdnadshavarna. Handledningen har som uppgift att främja slutförandet av studierna samt att med hjälp av fortsatt planering, som görs i samband med den gemensamma ansökan, stödja övergången till studier efter grundläggande utbildning.

Enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen inleds handledningen om fortsatta studier tillräckligt tidigt för elever som behöver stöd för inläring och skolgång. Vid planeringen beaktas bland annat elevens individuella tendenser och behovet av stöd för inläring och studier. Eleven och hans vårdnadshavare erbjuds möjligheter att bekanta sig med de alternativ till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen som lämpar sig för eleven. Eleven och vårdnadshavaren ges också tillräcklig information om möjligheterna att

fortsätta med stöd för lärande och studier efter den grundläggande utbildningen samt vid behov om andra stödformer.

Efter avslutad grundläggande utbildning ansvarar anordnaren av grundläggande utbildning för styrningen, stödet och övervakningen av fullgörandet av läroplikten tills den unga inleder sina vidare studier (11 § i läropliktslagen). Det här innebär att anordnaren av grundläggande utbildning ledsagar eleverna till andra stadiet. När en studerande inleder utbildning på andra stadiet överförs ansvaret för handledning, stöd och övervakning av den studerande till den som anordnar utbildning på följande stadium, till exempel till anordnaren av gymnasieutbildning eller yrkesutbildning (12 § i läropliktslagen).

Läropliktiga som efter avslutad grundläggande utbildning blivit utan studieplats eller som avbrutit sina studier får tillägghandledning enligt 14 § i läropliktslagen.

Bestämmelser om utbildningsanordnarens rätt att få uppgifter finns i 23 § i läropliktslagen. Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en annan utbildningsanordnare eller av den kommun som har handlednings- och tillsynsansvaret få de uppgifter om en studerandes läroplikt och tidigare studier och avbrytande av dem som är nödvändiga för att skolan ska kunna fullgöra sina uppgifter i anslutning till den avgiftsfria utbildning som avses i läropliktslagen. Dessutom har rektorn och den lärare som deltar i den läropliktiga undervisningen trots sekretessbestämmelserna rätt att av dem som deltar i elevvårdsarbete få de uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av den läropliktiga utbildningen.

När det gäller elever som får särskilt stöd handlar det förutom om att få uppgifter också om att följa 67 § i lagen om yrkesutbildning och 22 § i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning. Om en ung person efter grundskolan fortsätter att studera i yrkesutbildning eller utbildning som förbereder för examen och om hen vid utgången av den grundläggande utbildningen har haft ett gällande beslut om särskilt stöd, ska anordnaren av grundläggande utbildning sända beslutet till anordnaren av yrkesutbildning eller utbildning som förbereder för examen. Den nya utbildningsanordnaren ska för sin del utreda och bedöma den studerandes behov av särskilt stöd utifrån ett beslut om särskilt stöd som fattats under den grundläggande utbildningen.

I Esbo skickas beslutet om särskilt stöd per post till rektorn för den läroanstalt inom yrkesutbildning och utbildning som handleder för examensutbildning (HUX) där eleven har inlett studierna. Elevhandledarna får via datasystemet VALPAS information om vid vilken yrkesläroanstalt eller läroanstalt för HUX-utbildning elever som får särskilt stöd har inlett studier. Informationen finns tillgänglig för elever som får avgångsbetyg från grundläggande utbildning i slutet av maj senast i början av följande läsår. Innan dess kan beslutet inte postas.

Esbo har en enhetlig praxis enligt vilken det för alla elever med särskilt stöd som avslutar den grundläggande utbildningen skrivs ut en individuell plan för hur undervisningen ska ordnas i två exemplar, vilka delas ut till eleven tillsammans med avgångsbetyget (oberoende av i vilket skede av läsåret eleven får avgångsbetyg). Eleverna och vid behov deras vårdnadshavare instrueras att lämna in en av utskrifterna till den läroanstalt där eleven inleder sina studier. Innan den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas skrivs ut kontrolleras det att planen är uppdaterad och att avsnittet om uppföljning och utvärdering har fyllts i. Målet med den enhetliga praxisen är att den nya utbildningsanordnaren ska ha tillgång till de uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av den studerandes undervisning.

Också läroplanerna för andra stadiet innehåller riktlinjer för att stöda en smidig övergång för den mottagande parten.Handledningen av unga som övergått från grundläggande utbildning till gymnasieutbildning beskrivs i en handledningsplan som ingår i läroplanen för gymnasieutbildningen i Esbo stad. I gymnasiets verksamhet är handledningen en helhet som fördjupar den handledning som getts inom den grundläggande utbildningen och som fortsätter ända till studierna efter gymnasiet. Vid andra läroanstalter på andra stadiet handleds de unga enligt läroplanen, som styr undervisningen.

Lagstiftningen och grunderna för läroplanen för grundläggande utbildning bildar en tydlig modell för hur man ska stöda övergången mellan grundläggande utbildning och andra stadiet. Vid den assisterade övergången gäller handledningsansvar som anges i lagen och i läroplansgrunderna. När elever som får särskilt stöd i Esbo övergår till en ny skola, sänds med eleven även hans nyaste individuella plan för hur undervisningen ska ordnas till den mottagande läroanstalten, som ser mer konkret bland annat vilka starka sidor eleven har och vilka färdigheter som man övat med eleven under det senaste läsåret. En läroanstalt för unga på andra stadiet kan och bör alltid kontakta vårdnadshavarna och den grundskola som gett undervisningen, om det finns oklarheter i det stöd som eleven tidigare fått eller i andra uppgifter som är väsentliga med tanke på ordnandet av undervisningen.

Cirka 3 700 unga får årligen avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen i Esbo. I den gemensamma ansökan våren 2023 ansökte dessa närmare 3 700 unga till fortsatta studier vid 189 olika läroanstalter både i och utanför Esbo. Lärarna inom den grundläggande utbildningen kan således inte personligen kontakta elevernas framtida läroanstalter. De svarar dock på eventuella frågor från den nya studieplatsen om den ungas studiehistoria och ser till att alla uppgifter om den unga som begärts skickas till den nya studieplatsen, om de är nödvändiga för att den nya skolan ska kunna sköta sina uppgifter.

Uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av undervisningen och som gäller de elever som övergår från en grundskola i Esbo till en av Esbo stads gymnasier, överförs automatiskt i början av läsåret. De uppgifter som överförs gäller bland annat särskilt eller intensifierat stöd inom grundläggande utbildning samt eventuella individualiserade läroämnen. Genom verksamhetsmodellen har man velat säkerställa ett tidigt stöd när gymnasiestudierna inleds.

Esbo stads nuvarande verksamhetsmodell är tydlig och följer den lagstiftning som styr den samt läroplanerna.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite perusopetuksen ja toisen asteen välisen siirtymävaiheen tuen mallista
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen perusopetuksen ja toisen asteen väliseen siirtymisen tuen mallin

För kännedom